บทที่ 5

แนวทางการจัดการ

5.1 อำเภอเมืองชลบุรี

5.1.1 ความแออัดของเมือง

1. การขยายตัวของชุมชนชายฝั่งอย่างหนาแน่นในบริเวณเขตเทศบาลเมืองชลบุรี ซึ่งประกอบด้วยเทศบาลบางทราย เทศบาลบ้านสวน และเทศบาลเมืองชลบุรีนั้น ก่อให้เกิดปัญหาต่อสภาพแวดล้อมของเมือง ทั้งปัญหาน้ำเสียจากชุมชน และปัญหาน้ำท่วมและการระบายน้ำ (ดังรายละเอียดที่กล่าวไปแล้วในบทที่ 4) ดังนั้นจึงควรมีแนวทางและมาตรการควบคุมเพื่อลดความหนาแน่นจากการขยายตัวของเมือง มิให้มีปัญหาเพิ่มขึ้น และโดยเฉพาะมิให้มีการขยายตัวลงสู่ทะเลดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

การแก้ปัญหาการขยายตัวของเมืองที่ล้ำลงทะเลนี้ทางเทศบาลฯและสำนักผังเมือง จังหวัดชลบุรี มีแนวทางคือ จะสร้างถนนเลียบหาด จากอ่างศิลาผ่านเทศบาลเมืองชลบุรีแล้วไปบรรจบกับถนนสุขุมวิทที่เทศบาลบางทรายทางตอนเหนือของเทศบาลเมืองชลบุรี โดยจุดประสงค์เพื่อลดความแออัดของการจราจรบนถนนสุขุมวิท และขณะเดียวกันเพื่อใช้เป็นแนวป้องกันการบุกรุกที่ดินชายทะเล

อย่างไรก็ตามโครงการดังกล่าวนี้จะต้องทำการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายกำหนดโดยละเอียดเพราะเป็นการสร้างสิ่งปลูกสร้างขนาดใหญ่ยื่นล้ำลงไปในทะเล และหากสามารถก่อสร้างได้ควรมีการพัฒนาให้ถนนมีความร่มรื่นโดยปลูกป่าชายเลนขนานไปกับแนวด้านนอกของถนนเลียบหาดนี้

นอกจากนี้ทางจังหวัดควรมีนโยบายสนับสนุนการขยายตัวไปทางทิศตะวันออกของตัวเมือง ตามแนวถนนที่มุ่งสู่ อ.บ้านบึง เพื่อเป็นการกระจายความหนาแน่นของชุมชนชายฝั่งภายในเขตเทศบาลทั้งสาม

	แนวทางการจัดการ (หน้า)	รายละเอียด (หน้า)
1. ความแออัดของเมือง	121	51
2. การประมง	123	54
3. การท่องเที่ยว	125	57

แนวทางการจัดการของอำเภอเมือง

รูปที่ 5.1

2 0 2 Kilometers

N

2. ขณะนี้เทศบาลฯมีโครงการร่วมกับกรมโยธาธิการในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย โดยก่อสร้างท่อลำเลียงเฉพาะน้ำเสียจากชุมชนเทศบาลบางทราย ลอดใต้ถนนวชิรปราการผ่านเทศบาลเมืองชลบุรี ไปบำบัดที่บริเวณเมืองใหม่ เป็นระบบบำบัดน้ำเสียแบบ Extended aeration ในการดำเนินการบำบัดน้ำเสียนี้ จะต้อง

1) คำนึงถึงงบประมาณในการดำเนินการ เพื่อมิให้ปัญหาค่าใช้จ่ายในการบำบัด โดยเมื่อเปิดดำเนินการจะต้องทำการเก็บค่าบำบัดน้ำเสียเพิ่มเข้าในค่าน้ำประปาด้วย
2) จัดการน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วจะไม่ให้ทิ้งลงทะเล ควรนำไปใช้ในการเกษตรหรือกิจการสนามกอล์ฟ และต้องพัฒนาประสิทธิภาพในการบำบัดให้สมบูรณ์จนสามารถนำกลับมาใช้อุปโภคได้ใหม่

3. ต้องขยายคลองระบายน้ำของเมืองคือคลองสังเขปและคลองบางปลาสร้อย เพื่อแก้ปัญหาน้ำท่วมหลังฝนตกหนัก ขณะนี้เทศบาลกำลังมีโครงการปรับปรุงและขยายคลองทั้งสองเพื่อให้ระบายน้ำได้เร็วขึ้น แต่อย่างไรก็ตามหากแม้ปรับปรุงคลองทั้งสองแล้วปัญหาน้ำท่วมยังไม่หมดไป จะต้องทำการขุดท่อระบายน้ำขนาดใหญ่ลอดใต้ถนนเพิ่มเติม เช่น ท่อลอดใต้ถนนสุขุมวิทลงสู่ทะเล หรือท่อลอดใต้ถนนวิชรปราการ และซอยต่างๆ เพื่อน้ำไหลลงทะเลได้ทัน

5.1.2 การประมง

1. ต้องลดปริมาณเรืออวนรุนและอวนลากให้หมด เพราะเป็นการทำลายทรัพยากรประมง

2. สนับสนุนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพิ่มเติมโดยพิจารณาความเหมาะสมดังนี้ (รูปที่ 5.2)

1) พื้นที่ตื้นริมชายฝั่งทะเลที่ระดับน้ำลงต่ำหรือแห้งเวลาน้ำลงต่ำสุด ควรพิจารณาให้เป็นพื้นที่เลี้ยงหอยนางรมทั้งหอยนางรมปากจีบและหอยตะโกรม พื้นที่ที่เหมาะสมคือบริเวณปากคลองบางโปรง และชายฝั่งทะเลช่วงอ่างศิลาถึงแหลมแท่น
2) พื้นที่หาดเลนกว้าง ลักษณะโคลนละเอียดในเขตน้ำตื้นชายป่าชายเลนบริเวณปากแม่น้ำบางปะกงตั้งแต่ ต.คลองตำหรุ ต.หนองไม้แดง ต.บางทราย ถึงหาดหน้าเทศบาลเมืองชลบุรี ควรพิจารณาเป็นพื้นที่เลี้ยงหอยแครง และหอยกะพง
3) พื้นที่ห่างจากชายฝั่งน้ำไม่ลดต่ำมากเวลาน้ำลงต่ำสุด ควรพิจารณาเป็นพื้นที่เลี้ยงหอยแมลงภู่ คือ ทะเลชายฝั่งตั้งแต่ปากแม่น้ำบางปะกงจนถึงอ่าวบางโปรง ในต.อ่างศิลา

4) พื้นที่ชายฝั่งน้ำลึกพอสมควร และน้ำไม่ลดต่ำมากเวลาน้ำลงต่ำสุด ควรพิจารณาเป็นพื้นที่เลี้ยงปลาในกระชัง เช่น พื้นที่ห่างฝั่งตั้งแต่ปากแม่น้ำบางปะกงถึงอ่าวบางโปรง

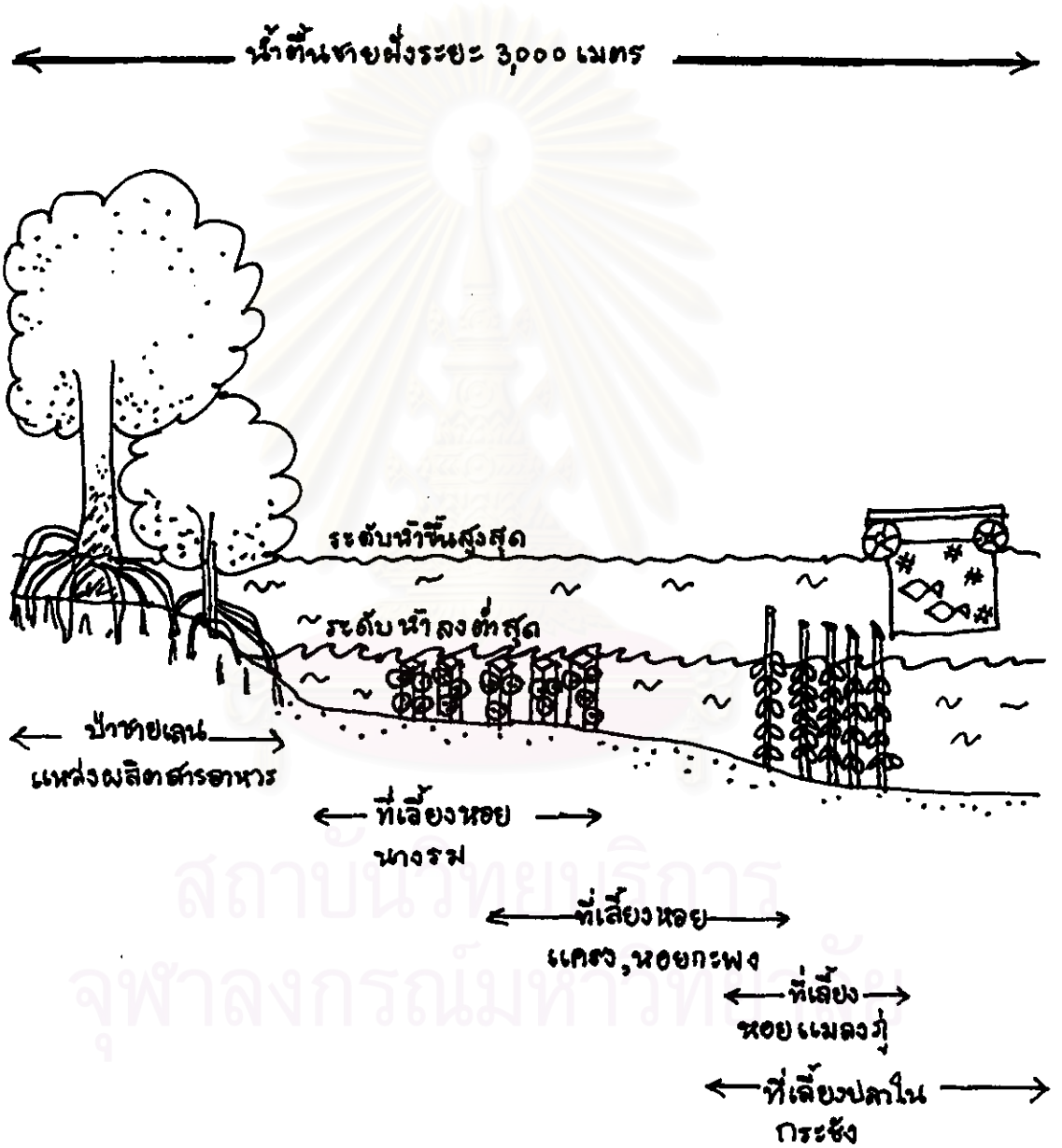

รูปที่ 5.2 พื้นที่และระดับน้ำที่เหมาะสมสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

อย่างไรก็ตามการสนับสนุนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่ดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงการเว้นระยะความกว้างร่องน้ำให้เรือชนิดอื่นๆ ผ่านได้สะดวก และต้องศึกษาถึงความหนาแน่นของการเลี้ยงที่เหมาะสมของพื้นที่ด้วย

3. ต้องปลูกป่าชายเลนเพิ่มเติมเพื่อเป็นการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ และเป็นแหล่งผลิตสารอาหารเพื่อส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่ พื้นที่ที่ควรมีการปลูกป่าชายเลนเพิ่มเติมคือ พื้นที่ตั้งแต่ปากแม่น้ำบางปะกงถึงพื้นที่ ต.บางทราย ซึ่งมีป่าชายเลนเป็นแนวเดิมอยู่แล้วควรปลูกป่าเข้ามาในฝั่งให้มีความกว้างมากขึ้นในพื้นที่ที่ไม่มีการใช้ประโยชน์ และควรปลูกป่าเพิ่มบริเวณตั้งแต่ชายฝั่งที่เกิดจากการถมทะเลถนนตำหนักน้ำ หน้าศาลารวมใจชน จนถึงพื้นที่เมืองใหม่ซึ่งมีแนวหาดเลนอยู่แล้ว และในอนาคตหากมีการสร้างถนนเลียบหาดก็ต้องปลูกเป็นแนวด้านนอกของถนนด้วย

5.1.3 การท่องเที่ยว

1. เพิ่มกิจกรรมการดึงดูดนักท่องเที่ยว เช่น การจัดแข่งขันกีฬาทางน้ำ อาทิ การแข่งขันไตรกีฬา การแข่งขันเรือใบ หรือ เจ็ทสกี เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมที่สัมพันธ์กับเอกลักษณ์ของชุมชน เช่น การแข่งแกะหอยหรือแข่งกินหอยนางรมเป็นต้น

2. จัดระเบียบกิจกรรมและการใช้พื้นที่ของหาดบางแสนทั้งบริเวณชายฝั่ง บนหาด และถนนเลียบหาด เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว โดยการวางกฎระเบียบร่วมกันในหมู่ผู้เกี่ยวข้อง (Stakeholder) เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติ ได้แก่ ผู้ประกอบการให้เช่าอุปกรณ์กีฬาทางน้ำต่างๆ เจ้าของเรือ ร้านอาหาร และเทศบาลฯ

3. จัดระเบียบร้านอาหารและร้านขายของพื้นบ้านบนถนนเลียบหาดช่วงอ่าวบางโปรง มิให้ยื่นล้ำลงไปในทะเล และจัดระเบียบการจอดรถให้ปลอดภัย หากจัดสภาพให้ดีจะสามารถดึงคนจากตลาดหนองมนซึ่งเป็นการลดความแออัดที่ตลาดหนองมนได้

4. ปรับปรุงเส้นทางจากอ่างศิลาไปหาดบางแสนโดยอาจขยายช่องการจราจรเพิ่มให้สะดวกปลอดภัย และปรับปรุงถนนสายย่อยที่มีอยู่แล้วในเส้นทางเดียวกัน ให้มีคุณภาพปลอดภัยสามารถใช้เป็นทางเลี่ยง เป็นถนนทางเลือกเพื่อลดปริมาณการจราจรบนถนนสายหลัก รวมทั้งทำป้ายบอกเส้นทางให้ชัดเจน

5. ศึกษาความเป็นไปได้ในการเชื่อมต่อถนน เชื่อมต่อเส้นทางจากถนนสุขุมวิทช่วงปากทางเข้าหาดวอนนภา เข้าสู่หาดบางแสนเพื่อให้ผู้ที่ต้องการเดินทางเข้าสู่หาดบางแสน สามารถเลี่ยงถนนสุขุมวิทที่ติดขัดช่วงตลาดหนองมนได้ และยังช่วยลดปริมาณความคับคั่งของการจราจรบริเวณตลาดหนองมน

5.2 อำเภอศรีราชา

5.2.1 อุตสาหกรรมและการขนถ่ายสินค้า

1. ปรับปรุงเทคนิควิธีการขนถ่ายสินค้าประเภทสินค้าเทกองจากเรือเล็กสู่เรือใหญ่บริเวณระหว่างเกาะสีชังและอำเภอศรีราชาโดยให้มีพลาสติกหรือสิ่งปิดกั้นลม กั้นช่องสินค้าที่มีการขนถ่ายหรือใช้เทคโนโลยีอื่นๆเพื่อลดการฟุ้งกระจายของสินค้าเข้าสู่ชุมชนชายฝั่ง

2. ในอนาคตต้องย้ายการขนถ่ายสินค้าเทกองที่ท่าเรือแหลมฉบัง และท่าเรือเอกชนใกล้เคียง ให้ไปใช้ที่ท่าเรือมาบตาพุด จ.ระยอง ซึ่งในอดีตเคยมีนโยบายห้ามการขนถ่ายสินค้าประเภทนี้ในพื้นที่นี้ แต่มีการฝ่าฝืนนโยบายดังกล่าวจึงก่อให้เกิดปัญหามลภาวะต่อชุมชนใกล้เคียงอย่างในปัจจุบัน

3. การระเบิดของโรงกลั่นน้ำมันไทยออยล์เป็นการย้ำถึงความถูกต้องของการกำหนดเขตบริเวณนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังให้เป็นอุตสาหกรรมที่ปลอดจากปัญหามลภาวะ ซึ่งระบุไว้ว่าอุตสาหกรรมหนักและอุตสาหกรรมน้ำมันต้องย้ายไปที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จ.ระยอง ดังนั้นจะต้องมีการวางแผนย้ายอุตสาหกรรมดังกล่าวออกจากพื้นที่โดยด่วน

4. การกำหนดร้อยละของปริมาณน้ำที่นำกลับมาใช้ใหม่ของโรงงานทั้งในกรณีโรงงานที่สร้างแล้วและที่กำลังขออนุญาต เพื่อลดปริมาณน้ำทิ้งที่จะลงสู่ทะเล และปริมาณการใช้น้ำของพื้นที่นี้ที่มีความจำกัดของแหล่งน้ำ

	แนวทางการจัดการ (หน้า)	รายละเอียด (หน้า)
1. การขุดลาหกรรมและการขนถ่ายสินค้า	126	68
2. ความแออัดของชุมชนชายฝั่ง	128	63
3. การประมง	129	80
4. การท่องเที่ยว	131	85

แนวทางการจัดการของอำเภอศรีราชา

รูปที่ 5.3

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.2.2 ความแออัดของชุมชนชายฝั่ง

1. ต้องมีมาตรการควบคุมมิให้มีการขยายตัวของชุมชนยื่นล้ำลงไปในทะเล หรือ การออกมาตรการที่ไม่สนับสนุนการสร้างบ้านเรือน หรืออาคารใหม่ขึ้นในเขตเทศบาล บริเวณที่มีความหนาแน่นมากๆ เช่น บนถนนเจิมจอมพลช่วงตั้งแต่ ร.พ. สมเด็จ ณ ศรีราชา ถึงแยก ถนนเทศบาล 1 (รูป 4.22 หน้า 62)

2. สนับสนุนการสร้างบ้านเรือนทางทิศเหนือของเทศบาลฯ ซึ่งเป็นย่านที่พักอาศัยเบาบาง รวมทั้งจัดระบบการขนส่งให้เสริมนโยบายดังกล่าว เช่น ปรับเส้นทางของรถสองแถวรับจ้างให้ผ่านบริเวณนั้น เป็นต้น

3. ปัจจุบันเทศบาลเมืองศรีราชามีระบบบำบัดน้ำเสียแบบ Extended aeration แต่มีปัญหาเรื่องงบประมาณและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ทำให้ไม่สามารถบำบัดน้ำเสียได้เต็มประสิทธิภาพ จึงต้องมีมาตรการแก้ไขด่วน คือ
    1) ต้องมีมาตรการการเก็บค่าบำบัดน้ำเสียรวมไปในค่าน้ำประปา
    2) การปล่อยน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วอันอุดมไปด้วยสารอาหารลงสู่ทะเล จะเป็นสาเหตุของภาวะ Eutrophication และนำไปสู่ปรากฏการณ์น้ำเปลี่ยนสี (Red tide) หรือ ขี้ปลาวาฬ ในที่สุด ดังนั้นจะต้องไม่ปล่อยน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วลงทะเล และต้องหาทางนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วนี้ไปใช้ในการเกษตรหรือสนามกอล์ฟ ซึ่งอาจพัฒนาจนสามารถขายได้
    3) ต้องพัฒนาระบบบำบัดให้สามารถบำบัดน้ำเสียจนมีคุณภาพดีและสามารถนำกลับมาใช้อุปโภคได้อีกครั้ง

4. ต้องรื้อถนนเกาะลอยทิ้งแล้วสร้างสะพานที่มีโครงสร้างโปร่ง เพื่อให้การไหลเวียนของกระแสน้ำทะเลหน้าอ่าวเป็นไปอย่างสะดวกมากขึ้น และเพื่อให้น้ำเสียของเมืองสามารถกระจายเจือจางได้เร็วขึ้นเป็นการฟื้นฟูคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งและหาดของอ่าวศรีราชา

5. ขยายลำรางสาธารณะเดิมที่มีอยู่ในช่วงกลางของเขตเทศบาลฯให้กว้างรองรับน้ำได้มากขึ้น และหากยังไม่เพียงพอในการระบายน้ำ ต้องศึกษาความเป็นไปได้ในการขุดคลองระบายน้ำเลี่ยงผ่านพื้นที่อื่นที่บ้านเรือนยังไม่หนาแน่น เพื่อให้น้ำไหลลงทะเลได้เร็วขึ้น

6. ขุดท่อระบายน้ำฝนขนาดใหญ่ใต้ถนนทุกสายเพื่อให้สามารถรวบรวมน้ำให้ไหลลงทะเลได้เร็วขึ้น เช่น ลอดใต้ถนนสุขุมวิทช่วงปั๊มน้ำมันเชลล์ (ซึ่งอยู่ช่วงกลางของเทศบาลฯและเป็นทางเชื่อมต่อของลำรางสาธารณะ) ใต้ถนนเจิมจอมพลซึ่งเป็นถนนที่ขนานกับแนวชายฝั่ง ถนนเทศบาล 1 และถนนภายในโครงการศรีราชานคร เป็นต้น (รูป 4.22 หน้า 62)

7. ต้องจัดระเบียบการใช้ท่าเรือจริมทร์

   1) ต้องแบ่งส่วนการใช้ประโยชน์พื้นที่บนท่าเรือจริมทร์ที่มีการสร้างท่าเรือต่อลงไปในทะเลอีกประมาณ 50 เมตร จึงควรแบ่งเขตการใช้ท่าเรือโดย ช่วงปลายของท่าเรือที่มีความกว้างกว่าช่วงต้นของท่า ควรให้เป็นท่าเทียบเรือประมงเพราะมีกิจกรรมการคัดแยกปลา โดยให้เรือประมงเข้าเทียบทางฝั่งขวา และส่วนต้นของทางฝั่งซ้ายให้เป็นบริเวณเทียบเรือโดยสารเพราะจะใกล้และสะดวกแก่ผู้โดยสารในการต่อรถยนต์
   2) เมื่อมีการแบ่งเขตการใช้ท่าเรือแล้วต้องทำทางเข้าและออกจากท่าเรือเพิ่มขึ้น เนื่องจากปัจจุบันมีอยู่เพียงทางเดียว โดยแนะนำว่าควรตัดทางเชื่อมจากซอยท่าเรือจริมทร์ออกมาทางด้านใต้ คือซอยทางเข้าแหลมฟาน ซึ่งจะมีซอยมาออกบริเวณหน้าสำนักงานเทศบาลฯ มีถนนกว้างสะดวกในการต่อรถยนต์ มีคิวรถรับจ้าง และอยู่ใกล้ตลาดสดเทศบาลฯ

8. การปรับปรุงสถานที่พักผ่อนบริเวณสวนสาธารณะริมชายฝั่งที่ปัจจุบันมีการใช้เป็นที่วางกองไม้ไผ่ที่ใช้ในการทำโป๊ะ และกระชัง เพื่อลำเลียงลงไปในทะเล จึงควรกำหนดให้ใช้สถานที่อื่นเพื่อไม่ให้รบกวนผู้ใช้บริการสวนสาธารณะ

5.2.3 การประมง

1. ต้องลดจำนวนเรืออวนลากอวนรุนซึ่งปัจจุบันเป็นนโยบายของกรมประมงอยู่แล้ว แต่ที่ยังทำไม่ได้เพราะ

   1) ช่องว่างของกฎหมายในการควบคุมจำนวนเรือ เนื่องจากการควบคุมการต่ออาชญาบัตรทำโดยกรมประมง แต่การต่อเรือและออกทะเบียนเรือควบคุมโดยกรมเจ้าท่า
   2) ปัญหาเรือเถื่อนที่ควบคุมได้ยาก

ดังนั้นจึงต้องหาทางประสานความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ทั้งหลายได้แก่ กรมประมง กรมเจ้าท่า เจ้าของเรือประมง และกลุ่มชาวประมง เพื่อหาทางออกร่วมกัน เช่น การเปลี่ยนเครื่องมือประมงแบบเคลื่อนที่เป็นแบบอยู่กับที่ เป็นต้น

2. ต้องมีนโยบายจัดสรรทรัพยากรสัตว์น้ำร่วมกันโดย

1) สลับวันและสลับเขตการทำประมง โดยให้มีการตกลงกันระหว่างเรือสองกลุ่มที่มีความขัดแย้งกันในขณะนี้ คือกลุ่มเรือลอบปูและเรือประมงอวนลาก ซึ่งปัจจุบันเริ่มมีการรวมตัวกันของกลุ่มประมงลอบปูเพื่อเจรจากับกลุ่มอวนลากแล้วแต่ยังไม่ได้รับความร่วมมือ ซึ่งกรณีนี้หากมีตัวกลางจากประมงจังหวัด หรือประมงอำเภอช่วยอาจทำให้การเจรจาตกลงกันได้
2) ปัจจุบันกลุ่มเรือลอบปูมีวิธีแก้ปัญหาของกลุ่มโดยการรวมตัวกันวางลอบของเรือหลายๆลำในพื้นที่เดียวกันและช่วยกันกระจายเป้าตามแนวที่มีการวางลอบ เพื่อป้องกันการเข้ามาลากของเรืออวนลาก แต่การรวมตัวกันลักษณะดังกล่าวยิ่งเป็นการเพิ่มความขัดแย้งเพราะทำให้พื้นที่วางลอบกว้างและไม่มีแนวเว้นให้เรืออวนลากลากผ่านได้ ดังนั้นจึงควรมีข้อกำหนดดังนี้

    2.1) พื้นที่ในเขต 3 กิโลเมตรจากฝั่ง ต้องสนับสนุนให้มีการรวมตัวกันในลักษณะดังกล่าวของเรือวางลอบ เพื่อเป็นการช่วยกันระมัดระวังลอบที่วางไว้ และเป็นการป้องกันการเข้ามาอย่างผิดกฎหมายในเขต 3 กิโลเมตรจากฝั่งของเรืออวนลาก

    2.2) พื้นที่นอกเขต 3 กิโลเมตรจากฝั่ง ห้ามการวางลอบติดต่อกันเป็นพื้นที่กว้างติดต่อกัน โดยต้องมีพื้นที่เว้นระหว่างแนวเพื่อให้สามารถทำการประมงชนิดอื่นๆได้ด้วย
3) การวางลอบควรมีสัญลักษณ์ชัดเจนเห็นได้ในระยะไกลทั้งกลางวันและกลางคืน เช่น ทุ่นสะท้อนแสง หรือทุ่นไฟ เพื่อบ่งบอกแนวการวางลอบ

3. สนับสนุนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งเพื่อลดความกดดันในการแย่งชิงทรัพยากรสัตว์น้ำ เช่น การเลี้ยงปลาในกระชัง หรือการเลี้ยงหอยแมลงภู่แบบพัฒนาโดยทำการเลี้ยงหอยแมลงภู่แบบแขวนในกระชัง ซึ่งสถานีวิจัยประมงศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำลังทำการศึกษา เนื่องจากได้ผลผลิตและคุณภาพดีกว่าแบบเกาะหลักไม้ไผ่แบบดั้งเดิม และประหยัดต้นทุนเพราะสามารถนำวัสดุการเลี้ยงมาใช้ได้ใหม่หลังเก็บผลผลิต

5.2.4 ปัญหาการการท่องเที่ยว

1. ปรับปรุงสภาพหาดอ่าวศรีราชาและเกาะลอยให้มีระเบียบและสะอาดมากขึ้น และเพิ่มจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวเพิ่มเติมเช่น ร้านอาหารทะเลสดๆที่มีการจัดการรักษาความสะอาดอย่างดีบนเกาะลอย
2. ในระยะสั้นให้มีการแบ่งการใช้ประโยชน์ท่าเรือจรินทร์ที่มีอยู่เพื่อการขนส่งผู้โดยสารและการประมงดังที่กล่าวไปแล้วในข้อ 5.2.2 แต่ในระยะยาวจะต้องศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างท่าเรือโดยสารในการไปท่องเที่ยวที่เกาะสีชัง ให้มีระเบียบแยกออกจากท่าเรือประมง รวมทั้งพัฒนาที่จอดรถให้สะดวกปลอดภัย และเรือข้ามฟากที่สามารถขนถ่ายผู้โดยสารได้มากขึ้นรวดเร็ว และมีความปลอดภัยมากกว่าปัจจุบัน

3. จัดหาที่ดินเพิ่มเติมเพื่อรองรับการขยายตัวของสวนสัตว์เปิดเขาเขียว รวมทั้งวางแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาของสวนสัตว์ในอนาคต

4. ศึกษาและวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงพื้นที่อ่างศิลา บางแสน หนองมน เขาเขียว บางพระ เกาะลอย และเกาะสีชัง เข้าด้วยกันอย่างมีระบบ

5.3 อำเภอเกาะสีชัง

5.3.1 การขนส่งสินค้ากลางทะเล

1. ปรับปรุงเทคโนโลยีในการขนถ่ายสินค้าจากเรือลำเลียงขนาดเล็กสู่เรือสินค้าขนาดใหญ่ หรือการมีวัสดุคลุมครอบช่องสินค้าที่มีการขนถ่าย มิให้ฟุ้งกระจาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูหนาวที่ลมจะมีทิศพัดเข้าสู่เกาะ

2. ต้องจัดการกับผู้ทำผิดกฎหมายสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด เช่น การล้างเรือหรือปล่อยของเสียจากเรือเมื่อขนถ่ายสินค้าเสร็จ

3. ต้องทำการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะต่อระบบนิเวศทางทะเลเนื่องมาจากการทับถมของสินค้าวัสดุต่างๆที่ร่วงหล่นลงสู่ทะเลขณะขนถ่ายในพื้นที่

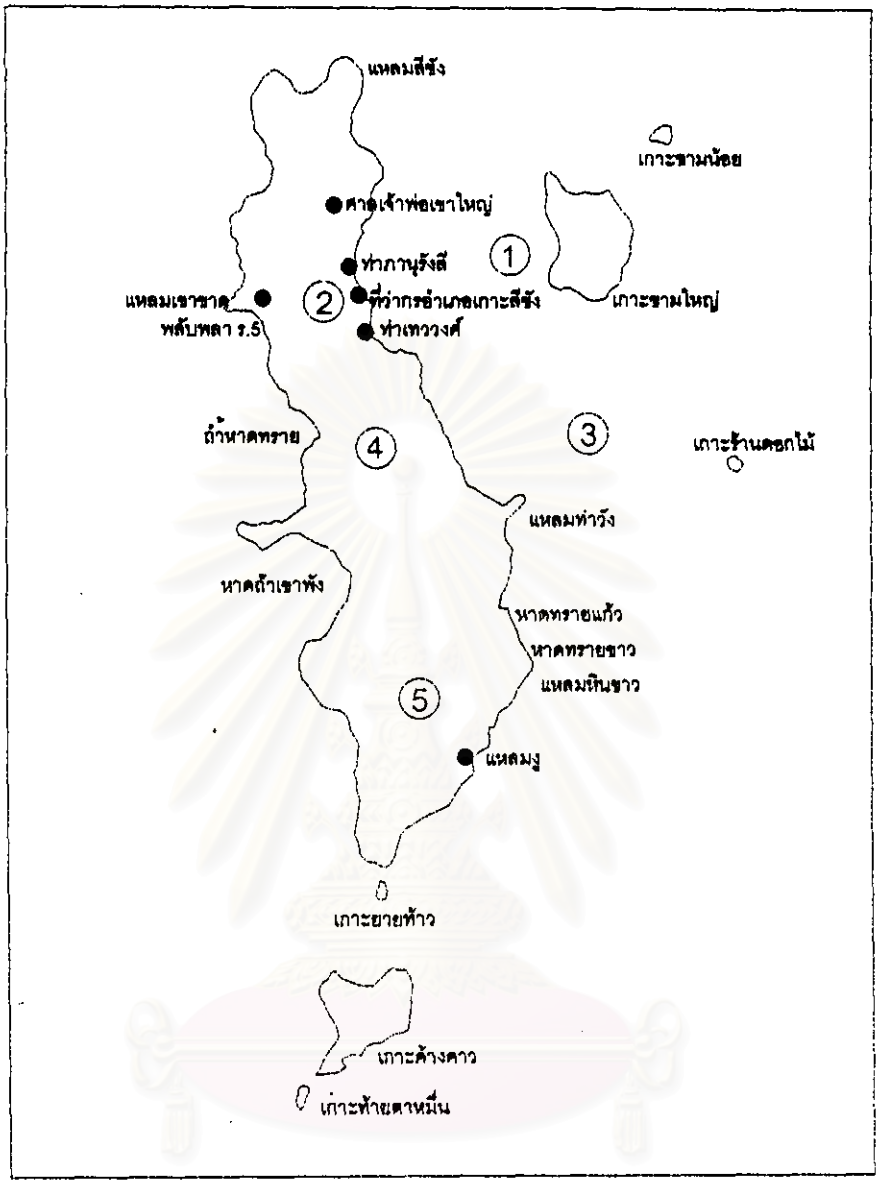

	แนวทางการจัดการ (หน้า)	รายละเอียด (หน้า)
1. การขนถ่ายสินค้ากลางทะเล	131	95
2. การขยายตัวของชุมชน	133	91
3. การประมง	133	92
4. การท่องเที่ยว	134	94
5. อุตสาหกรรม	134	96

แนวทางการจัดการของอำเภอเกาะสีชัง

รูปที่ 5.4

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.3.2 การขยายตัวของชุมชน

1. ต้องควบคุมการขยายตัวของชุมชนเกาะสีชัง โดยการเร่งรัดการพิจารณาทบทวนและดำเนินการวางแผนจัดทำผังเมืองของเทศบาลเกาะสีชังใหม่ จากเดิมที่สำนักผังเมือง จ.ชลบุรี เคยจัดทำผังพัฒนาชุมชนเกาะสีชังขึ้นในปี พ.ศ. 2529 สำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา แต่ไม่มีผลบังคับใช้ตามกฎหมาย ดังนั้นหากศึกษาและวางผังเมืองฉบับใหม่ จะต้องมีกฎหมายรองรับที่รัดกุม เพื่อจะได้ใช้ผังเมืองฉบับใหม่นี้เป็นเครื่องมือในการควบคุมการพัฒนาเกาะสีชังต่อไป

2. เทศบาลฯ ต้องมีมาตรการควบคุมการก่อสร้างอาคารที่พักอาศัยที่จะสร้างขึ้นใหม่ทุกชนิดบนเกาะสีชัง ให้กลมกลืนกับธรรมชาติของเกาะ ทั้งรูปแบบ สีสัน และความสูงของอาคาร และต้องมีการกำหนดระยะห่างจากชายฝั่งด้วย

3. กำหนดเงื่อนไขในการขออนุญาตก่อสร้างที่พักอาศัยต้องให้มีระบบจัดเก็บสิ่งปฏิกูลและน้ำเสียเบื้องต้นก่อนปล่อยลงสู่ทะเล

5.3.3 การประมง

1. ประมงเกาะสีชังต้องส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและจัดแบ่งพื้นที่การเลี้ยงให้เหมาะสม เช่น การเลี้ยงปลาในกระชัง การเพาะเลี้ยงหอยชนิดต่างๆ หรือการเลี้ยงหอยแมลงภู่แบบแขวน บริเวณชายฝั่งด้านตะวันของเกาะที่มีคลื่นลมไม่แรง แต่ต้องระมัดระวังการกีดขวางเส้นทางเดินเรือของเรือขนถ่ายสินค้า และเรือประมงด้วย ซึ่งเกาะสีชังมีข้อได้เปรียบเพราะนอกจากจะมีคุณภาพน้ำทะเลดีแล้ว ยังเป็นที่ตั้งของสถานีวิจัยของสถาบันทรัพยากรทางน้ำ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สามารถให้ความช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการได้เป็นอย่างดีหากมีการประสานความร่วมมือกัน

2. สนับสนุนการเปลี่ยนเครื่องมือประมงให้เป็นชนิดอยู่กับที่ เช่น ลอบปู หรือ ลอบหมึก เพื่อลดปัญหาความตึงเครียดในการจับสัตว์น้ำกลุ่มเดียวกัน คือปลาและกุ้ง ของเครื่องมือประมงประเภทเคลื่อนที่เช่น อวนลาก อวนรุน

5.3.4 การท่องเที่ยว

1. วางแผนการท่องเที่ยวของเกาะให้เน้นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และพัฒนาการท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในพื้นที่ใกล้เคียง เช่น พัทยา และเกาะล้าน เป็นต้น

2. ต้องปรับปรุงเรือข้ามฟากให้สะดวกรวดเร็วปลอดภัย ให้มีมาตรการควบคุมอุปกรณ์ความปลอดภัยของเรือ และข้อตกลงในการตรวจสภาพเรืออย่างสม่ำเสมอ

3. พัฒนาท่าเรือบนเกาะซึ่งมีอยู่สองท่า คือ ท่าภานุรังษีหรือท่าบน และท่าเทววงษ์หรือท่าล่าง ให้มีระเบียบปลอดภัย โดยเฉพาะในช่วงเช้าและเย็นที่มีผู้มาใช้บริการเรือโดยสารที่ท่ามาก จึงควรแบ่งการใช้ท่าเรือดังนี้
   - ใช้ท่าล่างเป็นท่าเรือเพื่อเรือโดยสารเป็นหลัก
   - ในช่วงเวลาที่มีผู้มาใช้บริการเรือโดยสารมากให้เรือประมงทำการขนถ่ายสินค้าประมงที่ท่าบน ส่วนเวลาอื่นสามารถเทียบเรือประมงได้ทั้งสองท่า

   การปรับปรุงระเบียบการใช้ท่านี้เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวบนเกาะสีชัง ให้มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

5.3.5 อุตสาหกรรม

1. ต้องมีนโยบายระดับจังหวัดและกฎหมายกำหนดลักษณะการพัฒนาอุตสาหกรรมบนเกาะให้เป็นอุตสาหกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ และอนุญาตเฉพาะการเป็นท่าเทียบเรือและคลังสินค้าหรืออุตสาหกรรมพื้นบ้านที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะเท่านั้น

5.4 เมืองพัทยา

5.4.1 การขยายตัวของชุมชนและการท่องเที่ยว

จากการศึกษาถึงสภาพการใช้ประโยชน์พื้นที่และทรัพยากรของเมืองพัทยาพบว่า เมืองพัทยายังมีความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวได้อีกมาก แต่ต้องมีการควบคุมสภาพแวดล้อมของชายหาดและเมืองให้อยู่ในสภาพที่ดี เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถใช้ชายหาดในการพักผ่อนได้อย่างสบายใจ จึงควรมีแนวทางในการดูแลสภาพแวดล้อมของเมืองดังนี้

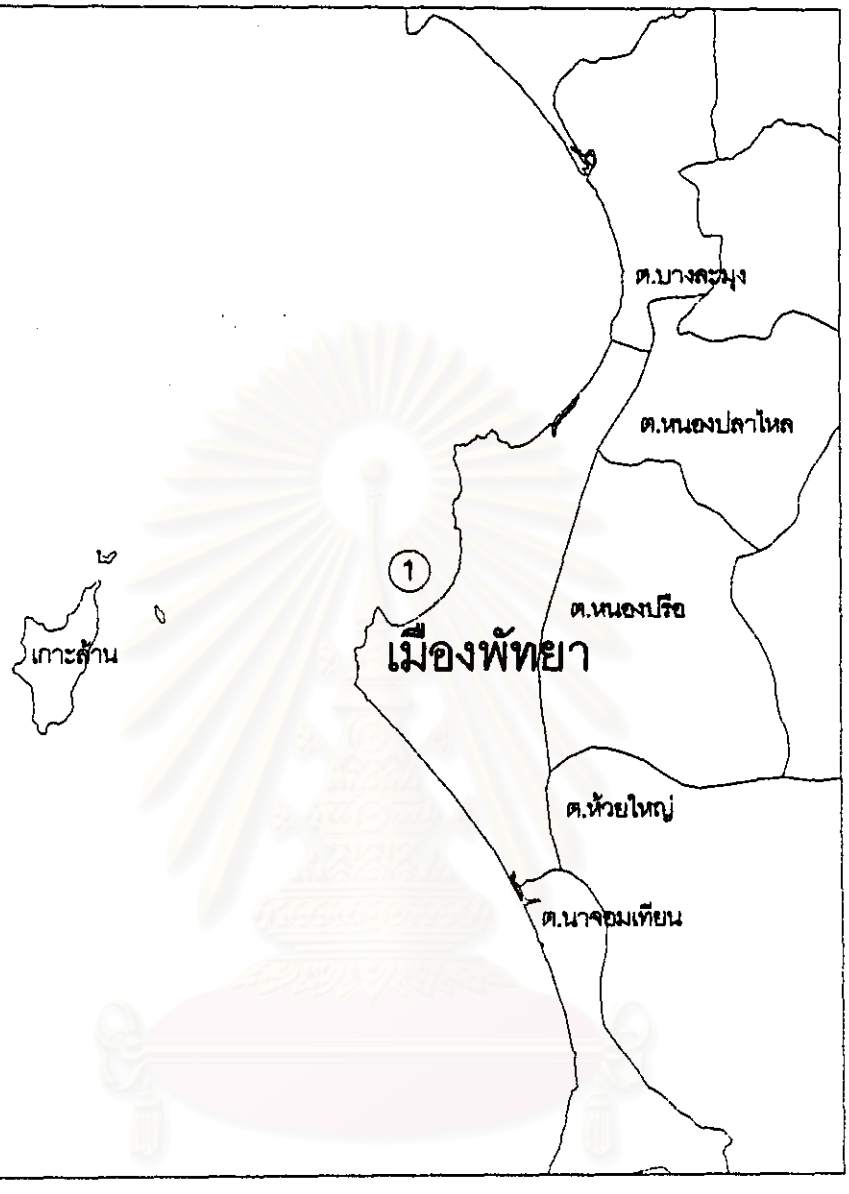

	แนวทางการจัดการ (หน้า)	รายละเอียด (หน้า)
1. การขยายตัวของชุมชนและการท่องเที่ยว	134	99

แนวทางการจัดการของเมืองพัทยา

รูปที่ 5.5

1. ต้องควบคุมการใช้ที่ดินและอาคารในเขตเมืองพัทยาให้เป็นไปตามผังเมืองที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งออกมาตรการปรับและเอาโทษผู้ฝ่าฝืนอย่างเด็ดขาด เพราะปัญหาการใช้ที่ดินในเมืองพัทยาเป็นสาเหตุของปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของเมืองในอีกหลายๆ ด้าน เช่น ปัญหาการระบายน้ำ ปัญหาการจัดเก็บน้ำเสีย และปัญหาสังคมอื่นๆ

2. เร่งรัดโครงการของเมืองพัทยาที่จะปรับปรุงคลองพัทยาและคลองนาเกลือ โดยทำเขื่อนกั้นแนวคลองทั้งสอง และวางท่อระบายน้ำเชื่อมต่อกับพื้นที่ลุ่มที่มีน้ำท่วมขังเป็นประจำให้ระบายน้ำได้ดีขึ้น โครงการฯ ของเมืองพัทยานี้ควรออกแบบลักษณะของเขื่อนกั้นตลิ่งของคลองให้สวยงามกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม เพื่อจะได้ไม่ขัดต่อการเป็นเมืองท่องเที่ยว

3. ต้องไม่ปล่อยน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วลงสู่ทะเล เพราะน้ำที่อุดมด้วยสารอาหารเหล่านี้จะเป็นสาเหตุให้เกิดภาวะ Eutrophication ซึ่งจะเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการเติบโตของสาหร่ายและพืชน้ำขนาดเล็กที่เป็นต้นเหตุของปรากฏการณ์น้ำเปลี่ยนสี ทำให้น้ำทะเลชายฝั่งดูสกปรกและไม่น่าใช้เพื่อการพักผ่อน จึงควรนำน้ำที่บำบัดแล้วนี้มาใช้ในสนามกอล์ฟ หรือการเกษตรในบริเวณใกล้เคียงเมืองพัทยา และต้องปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียให้มีความสะอาดถึงขั้นที่สามารถนำมาใช้ในเมืองได้ใหม่ เพื่อลดการลงทุนในการสร้างแหล่งน้ำใหม่

4. ต้องเร่งรัดแผนการสร้างท่าเรือบริเวณพัทยาใต้ตามที่ได้มีการศึกษาและออกแบบไว้แล้ว เพื่อให้มีความสามารถในการบริการและรองรับเรือให้ใช้ประโยชน์ได้เต็มที่กว่าในปัจจุบัน เป็นการจัดระเบียบการใช้พื้นที่ชายฝั่งให้สะดวกและปลอดภัย ต่อนักท่องเที่ยว

5. ในพื้นที่หาดนาจอมเทียนที่ความหนาแน่นของอาคารและสิ่งก่อสร้างยังไม่มากนัก จะต้องมีการควบคุมลักษณะทางกายภาพของอาคารที่จะสร้างขึ้นใหม่ ด้วยการใช้มาตรการในการควบคุมขนาดพื้นที่ดินต่อเนื้อที่อาคาร เกณฑ์เกี่ยวกับระยะถอยร่นอาคาร ที่ว่างรอบอาคาร และความสูงของอาคาร รวมทั้งการกำหนดแนวระบายน้ำธรรมชาติของหาด เพื่อประกาศเป็นข้อกำหนดและหลีกเลี่ยงการก่อสร้างทับทางระบายน้ำ เนื่องจากหาดนาจอมเทียนกำลังมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว จะได้ไม่เกิดปัญหาด้านการใช้ที่ดินเช่นเดียวกับที่พื้นที่หาดพัทยากำลังประสบอยู่

6. ต้องมีการทำความเข้าใจและหาข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของกิจกรรมบริเวณชายฝั่ง อาทิ เจ้าของเรือท่องเที่ยว เรือเพื่อกีฬาทางน้ำ เจ้าของบริษัทนำเที่ยว โรงแรม ธุรกิจ

สอนดำน้ำ ร้านอาหารบนชายหาด และเจ้าหน้าที่เมืองพัทยา เป็นต้น เพื่อให้การควบคุมกิจกรรมการใช้พื้นที่บริเวณชายหาดพัทยาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีระเบียบมากยิ่งขึ้น

7. เร่งรัดแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมของเกาะล้านที่เคยมีการศึกษาไว้แล้ว ให้มีการสร้างระบบกำจัดขยะที่ปลอดมลภาวะ และการสร้างท่าเรือที่บริเวณชุมชนบ้านเกาะล้าน และที่แหลมหาดเทียน เพื่อให้การท่องเที่ยวบนเกาะล้านเป็นไปอย่างระเบียบมากขึ้น

8. ส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างแหล่งท่องเที่ยวของเมืองพัทยาให้เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง เช่น กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บนเกาะสีชัง หรือกิจกรรมการตกปลาที่หมู่บ้านชาวประมงบางเสร่ และแสมสารในอำเภอสัตหีบ เป็นต้น เพื่อเป็นการเพิ่มความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว และลดความหนาแน่นของนักท่องเที่ยวในเมืองพัทยาในช่วงฤดูกาลที่มีนักท่องเที่ยวมาก

5.5 อำเภอสัตหีบ

5.5.1 การขยายตัวของชุมชนและการทหาร

1. ต้องจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางของเมือง เพื่อรองรับและบำบัดน้ำเสียของชุมชนบริเวณหน้าอ่าวสัตหีบ โดยต้องทำการศึกษาในรายละเอียดเพื่อออกแบบระบบบำบัดที่มีความเหมาะสม กับสภาพน้ำเสีย และปริมาณน้ำเสียของเมือง

2. การก่อสร้างหรือกิจกรรมใดๆ ที่จะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณชายฝั่ง จะต้องทำการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมโดยละเอียดตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมก่อนทุกครั้ง ไม่มีข้อยกเว้นแม้จะอยู่ในพื้นที่การดูแลของทหาร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	แนวทางการจัดการ (หน้า)	รายละเอียด (หน้า)
1. การทหาร	138	114
2. การขยายตัวของชุมชน	138	114

แนวทางการจัดการของอำเภอสัตหีบ

รูปที่ 5.6

N